

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра журналістики, реклами та PR-технологій

Ольга КРАВЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline
ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА
Research practice

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ обов'язкова _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Дослідницька практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини за спеціальністю С7 «Журналістика» освітня програма «Журналістика та медіакомунікації».

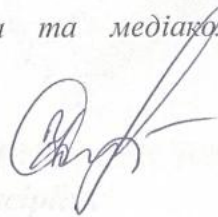
«28» квітня 2026 року. 13 с.

Розробники: *Клименко Н.Г., ст. викл. кафедри журналістики, реклами і PR-технологій;*
Гузенко С.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики, реклами і PR-технологій

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Дослідницька практика» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Журналістика та медіакомунікації» спеціальності Журналістика

Доктор філологічних наук,
професор

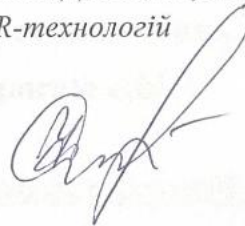

Оксана ФІЛАНОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Дослідницька практика» розглянуто на засіданні кафедри журналістики, реклами і PR-технологій

Протокол № 9 від «28» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

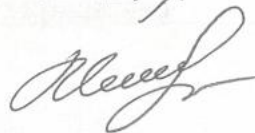

Оксана ФІЛАНОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Дослідницька практика» розглянуто навчально-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 1 від 15 червня 2026 р.

Голова

Людмила МАТВІЧЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	5
2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ	6
3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	9
4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	10
5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ	10
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	11
7. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	12
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

ВСТУП

Дослідницька практика є обов'язковим етапом практичного навчання студентів спеціальності «Журналістика» (ОП «Журналістика та медіакомунікації»). Вона проводиться на оснащених відповідним чином базах: в редакціях медіа, у відділах зв'язків з громадськістю, у рекламних відділах підприємств та в інших інформаційних службах як державної, так і недержавної форми власності.

Система практичної підготовки студентів забезпечує поступову, цілеспрямовану адаптацію студента в інформаційному середовищі, усвідомлення значущості свого майбутнього фаху, оволодіння методикою видавничої та журналістської діяльності, апробацію організаційно-творчих навичок безпосередньо в редакціях і видавництвах.

У програмі розглядаються загальні питання організації, проведення і підбиття підсумків практики.

Дослідницька практика має обсяг 10 кредитів ЄКТС та проводиться впродовж 6 тижнів в 2-му семестрі у вільний від аудиторних занять час, згідно з графіком, який затверджено у навчальному відділі університету. Завдання практики спираються на знання, отримані студентами в ході вивчення теоретичних дисциплін.

Дослідницька практика студентів є завершальним етапом навчання, що проводиться на випускному курсі з метою поглиблення, узагальнення й удосконалення набутих ними знань, оволодіння професійним досвідом, компетенціями та їхньої готовності до самостійної трудової діяльності. Під час цієї практики здобувач вищої освіти здійснює збір фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою дослідницької практики є набуття практичного досвіду проведення власного медіа-дослідження, аналіз організаційної структури та принципів діяльності конкретної медіаорганізації, а також формування навичок самостійного збору та обробки інформації.

Завданням практиканта-випускника є проведення власного дослідження обраної теми в рамках діяльності підприємства, узагальнення теоретичних знань, отриманих під час навчання в університеті, та інтеграція їх у практичну діяльність. Практикант зосереджується на аналізі роботи медіаорганізації, зборі та систематизації даних, порівнянні власного досвіду з досвідом професіоналів, а також на підготовці матеріалів для майбутньої кваліфікаційної роботи. Особлива увага приділяється розробці методики дослідження, використанню аналітичних інструментів та критичній оцінці отриманих результатів.

Метою практики «ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА» є формування у студентів відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

В результаті опанування курсу студенти мають знати та вміти:

ПРН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

ПРН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

ПРН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом 6 тижнів практиканти під керівництвом наукового керівника планують та виконують індивідуальні завдання відповідно до теми дослідницької практики.

Дослідницька практика передбачає проведення власного медіа-дослідження на обраному підприємстві або у структурному підрозділі медіаорганізації (радіо, телебачення, друковане або інтернет-ЗМІ, прес-служба, інформаційне агентство тощо). Студенти збирають первинні дані, аналізують організаційну структуру та процеси діяльності, порівнюють власні спостереження з практиками професіоналів, а також здійснюють узагальнення результатів для подальшого використання у кваліфікаційній роботі.

Основні завдання дослідницької практики:

- удосконалення професійних умінь і навичок у проведенні власного наукового дослідження в умовах медіа;
- самостійне планування та виконання дослідницьких завдань відповідно до обраної теми;
- визначення структури та логіки майбутньої магістерської роботи;
- оволодіння методиками обробки та аналізу статистичних даних;
- підготовка та оформлення аналітичних матеріалів, звітів або доповідей за результатами дослідження, апробація теоретичних і практичних рекомендацій (у формі виступів, наукових статей, рекомендацій до органів влади тощо);
- збір і систематизація матеріалів для написання магістерської роботи;
- формування критичного мислення та вміння пов'язувати практичні проблеми з обраним теоретичним напрямком дослідження;
- розуміння власного місця у структурі медіаорганізації та перспектив професійного розвитку.

Особлива увага приділяється формуванню навичок критичного аналізу інформації, застосуванню методів дослідження, збору та обробки даних, а також презентації результатів у зрозумілій і структурованій формі.

Перший тиждень практики – ознайомчий, передбачає попереднє планування різних видів робіт, отримання основних завдань, знайомство зі структурними підрозділами бази практики, їх функціонуванням. Наступні тижні присвячені безпосередньому виконанню отриманих завдань і доручень.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Дослідницько-теоретичний	
Опрацювання й узагальнення наукових і науково-методичних джерел, самостійний аналіз сучасних наукових концепцій, виконання експериментальної частини дослідження, систематизація теоретичних знань, добір фактичного матеріалу та підготовка до публікації наукової статті	100
Етап 2. Науково-практичний	
Систематизація та опис фактичного матеріалу, виконання індивідуального науково-практичного завдання, написання магістерської роботи, оформлення бібліографічного апарату відповідно до вимог, підготовка до захисту та апробація результатів дослідження на наукових заходах	100
Етап 3. Атестаційний	
Створення журналістських, рекламних та PR продуктів, робота над власним звітом	50
Доопрацювання магістерської роботи остаточне редагування і підготовка до рецензування, формування доповіді та презентаційних матеріалів для захисту	50
Разом	100
Усього	300

Зміст практики розподілено на етапи роботи:

Етап 1. Дослідницько-теоретичний

- вивчення й узагальнення наукових і науково-методичних джерел за темою магістерської роботи;
- самостійний аналіз сучасних підходів до розв'язання складних питань, пов'язаних із новітньою інтерпретацією певних наукових проблем, що є об'єктом магістерського дослідження;
- виконання/завершення експерименту для написання випускної роботи рівня вищої освіти «магістр»;
- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставленого науково-практичного завдання;
- підготовка до друку наукової статті;
- добір фактичного матеріалу для підтвердження положень кваліфікаційної роботи.

Етап 2. Науково-практичний

- систематизування й описування дібраного фактичного матеріалу, результатів кваліфікаційної роботи;
- виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення теоретичної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- написання кваліфікаційної роботи й підготовка до захисту;
- оформлення списку використаних джерел;
- підготовка доповідей на методичних семінарах і наукових студентських конференціях.

Етап 3. Атестаційний

- створення журналістських, рекламних та PR продуктів;
- робота над власним звітом;
- доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахуванням конструктивних зауважень наукового керівника;
- коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту випускної роботи;
- завершення написання кваліфікаційної роботи, підготовка до рецензування;
- складання виступу для прилюдного захисту кваліфікаційної роботи (викладення основних положень, добір прикладів, обґрунтування висновків).

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

На практиці студенти збирають матеріал для кваліфікаційних проєктів, пишуть і практично виконують проєкт, перевіряють на практиці обґрунтування його концепції, актуальності, мети, завдань і структури. Залежно від формулювання теми випускного проєкту студенти обирають місце проходження практики. Залежно від місця проходження практики студент виконує індивідуальні завдання за темою проєкту.

Дослідницька практика передбачає активну участь магістра в роботі медіа.

Під час практики перед студентами постають такі завдання:

- Визначити та проаналізувати конкурентів підприємства-бази проходження практики.
- Зібрати необхідний матеріал для написання й практичного виконання проєкту.
- Перевірити на практиці обґрунтування проєкту, визначення його концепції, актуальності, мети, завдань і структури.
- Отримати консультативну допомогу з боку висококваліфікованих працівників на базі практики щодо виконання проєкту.

Під час практики студенти отримують консультативну допомогу з боку керівників практики від кафедри, керівників випускних кваліфікаційних проєктів та керівників баз практики.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі проходження практики здійснюється контроль, який має на меті надати студентам необхідну допомогу у виконанні завдань практики. Контроль з боку вищого навчального закладу може здійснюватися: завідувачем випускової кафедри; керівниками практики.

Підсумковий контроль дослідницької практики здійснюється після завершення практики. Рішення про успішне виконання програми дослідницької практики магістрантом затверджується на засіданні кафедри на підставі позитивної оцінки наукового керівника, рішення членів комісії з передзахисту результатів магістерської роботи.

Після виконання завдань практики студенти складають розгорнутий звіт про особливості її проходження (див. Приклади оформлення звітної документації). Підставою для зарахування практики є повне виконання програмних завдань і характеристика (див. Приклади оформлення звітної документації) з місця проходження практики.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

У встановлений термін, не пізніше 14 днів після закінчення практики, матеріали практики узагальнюються і формуються в спеціальну папку, яка представляється на кафедру.

За результатами практики студенти представляють наступні звітні документи:

- 1) щоденник практики
- 2) письмовий звіт студента про практику (із додатками – самостійно підготовленими текстовими, фото-, відеоматеріалами);
- 3) характеристику студента-практиканта, завірену керівником практики від підприємства.

1. Щоденник практики є обов'язковим звітним документом. Це важливий документ, який свідчить про рівень організації праці студента

2. Звіт про практику. Цей документ завіряє керівник. У звіті необхідно проаналізувати її проходження, узагальнити позитивне в роботі редакції (агенції, відділу), висловити зауваження, а також розповісти про набутий досвід.

3. Характеристика студента-практиканта. Цей документ з місця проходження практики завіряє керівник. Характеристика повинна бути об'єктивною, без перебільшень успіхів практиканта й намагання показати його в найвигоднішому світлі. Характеристика завіряється підписом з вказівкою прізвища і посади керівника практики, а також печаткою установи.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають усім формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики подані у встановлений термін;
- звітна документація представлена у повному обсязі;
- матеріали практики є оригінальним авторським доробком студента.

Оцінка «добре» (82-89 балів) ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають усім формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики подані у встановлений термін, у повному обсязі;
- матеріали практики є оригінальним авторським доробком студента, а не ксерокопією чи дублюванням роботи іншого студента, але наявні незначні помилки та недоліки.

Оцінка «добре» (74-81 бал) ставиться у випадку, коли наявні такі самі документи, як на попередньому рівні, але в них більше неточностей і недоліків

Оцінка «задовільно» (61-73 бали) ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають встановленим формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики представлені в неповному обсязі, наявні помилки, які студент за допомогою керівника практики спроможний виявити, але не завжди може виправити;
- студент не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики;

Оцінка «задовільно» (60-63 бали) - ставиться у випадку невчасного представлення документів практики, або якщо у матеріалах наявні грубі логічні помилки, плагіат, або оформлення матеріалів не відповідає вимогам.

Оцінка «незадовільно» (0-59 балів) ставиться у тих випадках, якщо:

- матеріали практики не подані або подані частково;
- матеріали практики є дублюванням або ксерокопією матеріалів іншого студента.

7. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності здобувач вищої освіти за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими університетом, подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, висновки та пропозиції тощо. Оформлення звіту має відповідати вимогам програми практики.

Звіт захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять викладачі та (за можливості) керівник від бази практики.

Порядок захисту і підведення підсумків практики

Після закінчення практики проводиться підсумкова конференція, в ході якої заслуховують звіти студентів про хід практики, обговорюються зауваження і пропозиції, аналізується представлена документація та узагальнюються підсумки практики, характеризується й оцінюється діяльність практикантів. Найцікавіші матеріали за підсумками практики можуть використовуватися у навчальній роботі кафедри.

Захист практики проводиться перед спеціальною комісією, головою якої є завідувач кафедри. До складу комісії входять керівники практики від університету і бази практики, провідні викладачі кафедри, журналісти з досвідом роботи.

До захисту практики допускаються лише ті студенти, які своєчасно і в повному обсязі виконали програму практики і надали на кафедру у встановлені терміни всю звітну документацію.

Захист практики включає усний публічний звіт студента-практиканта, на що йому відводяться 7–8 хвилин, відповіді на питання членів комісії. Усний звіт студента включає: опис виконаної роботи, презентацію власного творчого доробку; висновки та пропозиції щодо вдосконалення програми практики.

Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями:

- 1) обсяг виконаної роботи;
- 2) якість аналітичного звіту, висновків і пропозицій;
- 3) виконання роботи у встановлені терміни;
- 4) самостійність, ініціатива практиканта, його творчий підхід до роботи;
- 5) своєчасність і якість представлення звітної документації.

Оцінка результатів практики витікає з особливостей діяльності студентів і виявляє характер їх відношення до майбутньої професійної діяльності.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Білуха М. Т., Микитенко Т. В. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ: Центр

- учбової літератури, 2021. 344 с.
2. Дикань В. Л., Борисенко І. І., Полякова О. М. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 235 с.
 3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2021. 206 с.
 4. Пушкар О. І., Потрашкова Л. В. Основи наукових досліджень та організація науково-дослідної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 242 с.
 5. Семеног О. М. Академічна культура дослідника : європейський та національний контекст : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 284 с.
 6. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навчально-методичний посібник. Київ, 2022. 184 с.
 7. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2021. 240 с.

Допоміжна література

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 144 с.
2. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 352 с.
3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підручник. Київ : Знання, 2021. 310 с.
4. Семеног О. М., Фаст О. Л. Основи академічного письма : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. 220 с.
5. Тушко К. Ю., Мартинюк О. Т. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Хмельницький : НАДПСУ, 2023. 196 с.
6. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових праць / за ред. Н. В. Гришиної. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 228 с.